

Vergaderjaar 2021–2022

36 048

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IXB) voor het jaar 2022 (Eerste incidentele suppletoire begroting inzake financiële steun Oekraïne via Wereldbank)

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

C¹

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 mei 2022

Met deze brief informeer ik uw Kamer over het besluit van het kabinet om in Nederland een regeling op te zetten voor ontheemden uit Oekraïne om Oekraïense bankbiljetten om te kunnen wisselen. In veel Europese landen, waaronder Nederland, is het op dit moment niet mogelijk om de Oekraïense valuta te wisselen voor euro's bij geldwisselkantoren of banken, terwijl velen vermoedelijk wel Oekraïense valuta hebben meegenomen toen zij uit Oekraïne zijn gevlucht.

Op 19 april jl. heeft de Raad het voorstel van de Europese Commissie voor een Raadsaanbeveling met een leidraad voor lidstaten voor het vrijwillig omwisselen van de Oekraïense hryvnia aangenomen.² In het voorstel is opgenomen dat lidstaten zelf een regeling inrichten waarbij Oekraïense vluchtelingen per persoon éénmalig 10.000 hryvnia (ca. € 310) kunnen wisselen tegen de officiële wisselkoers die is vastgesteld door de Oekraïense centrale bank. Hierbij dienen geen transactiekosten in rekening te worden gebracht.

Momenteel werkt het kabinet aan de uitwerking van de Raadsaanbeveling in Nederland. Hiervoor moet een partij worden gevonden die de Oekraïense valuta zou kunnen innemen, waarna De Nederlandsche Bank de valuta zou kunnen opkopen van deze partij en, zodra de situatie dit toelaat, de valuta zal omwisselen bij de nationale centrale bank van Oekraïne. De huidige inschatting is dat maximaal een bedrag oplopend tot € 23,7 mln. nodig is om de valuta te kunnen opkopen, inclusief uitvoeringskosten. Dit is op basis van de inschatting dat er maximaal 75.000 personen in Nederland gebruik willen maken van de regeling. Van dit bedrag zal een deel weer terugvloeien naar de Staat, afhankelijk van de afspraken die worden gemaakt met de Oekraïense centrale bank. De voorgestelde regeling zal gaan gelden voor een periode van drie maanden, met de mogelijkheid om deze met drie maanden te verlengen.

¹ De letter C heeft alleen betrekking op 36 048.

² COM(2022)163, EUR-Lex – 52022PC0163 – EN – EUR-Lex (europa.eu).

Uw Kamer wordt op korte termijn verder geïnformeerd over de uitwerking van dit voorstel en het moment waarop de regeling in werking zal treden. Ook zal ik op korte termijn een reactie sturen op uw vragen van 29 april 2022 naar aanleiding van het verslag van de Eurogroep en Ecofinraad van 4 en 5 april jl.

De budgettaire verwerking vindt u in de eerste suppletoire begroting van Financiën die gelijktijdig met deze brief aan beide Kamers wordt verstuurd. Om de regeling in Nederland snel in werking te kunnen laten treden acht het kabinet het in dit geval wenselijk om – vooruitlopend op formele autorisatie door beide Kamers – op korte termijn middelen ter beschikking te stellen om overeenkomsten aan te kunnen gaan met de partijen die de regeling uit gaan voeren. Dit heeft als doel om de regeling zo spoedig mogelijk open te kunnen te stellen voor ontheemden uit Oekraïne. Met voorgaande wordt gehandeld conform artikel 2.27, tweede lid, van de Comptabiliteitswet 2016.

De Minister van Financiën,
S.A.M. Kaag

Bijlage – «Beleidskeuzes uitgelegd»

In deze bijlage bij de brief «Convertibiliteit Oekraïense valuta» worden de beleidskeuzes uitgelegd ter onderbouwing van doeltreffendheid, doelmatigheid en evaluatie (artikel 3.1 van de Comptabiliteitswet).

Doelen: Welke doelen worden nagestreefd met het voorstel in termen van beoogde prestaties en effecten?

In veel Europese landen, waaronder Nederland, is het op dit moment niet mogelijk om de Oekraïense valuta te wisselen voor euro's bij geldwisselkantoren of banken, terwijl velen vermoedelijk wel Oekraïense valuta hebben meegenomen toen zij uit Oekraïne zijn vertrokken.

Op 19 april jl. heeft de Raad het voorstel van de Europese Commissie voor een Raadsaanbeveling met een leidraad voor lidstaten voor het vrijwillig omwisselen van de Oekraïense hryvnia aangenomen. In het voorstel is opgenomen dat lidstaten zelf een regeling inrichten waarbij Oekraïense ontheemden per persoon éénmalig maximaal 10.000 hryvnia aan bankbiljetten (ca. € 310) kunnen wisselen tegen de officiële wisselkoers die is vastgesteld door de Oekraïense centrale bank. Hierbij dienen geen transactiekosten in rekening te worden gebracht.

Het kabinet is voornemens om voorstel in Nederland te implementeren met als doelstelling dat Oekraïense ontheemden in Nederland de mogelijkheid krijgen een deel van hun meegebrachte contante valuta te wisselen voor euro's.

Beleidsinstrument: Welke beleidsinstrumenten worden ingezet om deze doelen te realiseren?

Om de regeling uit te kunnen voeren werkt het kabinet aan een overeenkomst met een partij die de Oekraïense valuta zal innemen van Oekraïense ontheemden waarna De Nederlandsche Bank de Oekraïense valuta vervolgens zal kopen van deze partij. De Nederlandsche Bank zal de Oekraïense valuta omwisselen bij de centrale bank van Oekraïne zodra de situatie dit toelaat.

Financiële gevolgen voor het Rijk: Welke financiële gevolgen heeft het voorstel voor de Rijksbegroting?

Dit voorstel heeft gevolgen voor de Rijksbegroting. De huidige inschatting is dat, indien 75.000 personen voor het maximale bedrag maken van de regeling, in het jaar 2022 een bedrag oplopend tot 23,25 mln. euro nodig is om de valuta te kunnen kopen. Dit bedrag zal lager uitvallen indien beperkt gebruik gemaakt zal worden van de regeling. Van het bedrag voor het kopen van valuta zal vermoedelijk het grootste gedeelte weer terugvloeien naar de Staat als de centrale bank van Oekraïne de hryvnia na een aantal maanden weer opkoopt. De uitvoeringskosten van het voorstel worden op 0,45 mln. euro geschat.

Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren: Welke financiële gevolgen heeft het voorstel voor maatschappelijke sectoren (als van toepassing)?

N.v.t.

Nagestreefde doeltreffendheid: Op welke wijze en in welke mate wordt verwacht dat het beleidsinstrumentarium gaat bijdragen aan de beoogde prestaties en effecten? (beknopte beleidstheorie)

Het is op dit moment in de markt niet mogelijk om contante hryvnia in te wisselen tegen euro's. Het kabinet vindt het wenselijk dat Oekraïense ontheemden deze mogelijkheid hebben. Het is daarom noodzakelijk om een specifieke regeling op te zetten voor deze personen.

Nagestreefde doelmatigheid: Waarom is het voorgestelde instrumentarium een efficiënte manier om de beoogde prestaties en effecten te bereiken?

Het laten uitvoeren van de regeling door een externe, daartoe gespecialiseerde, partij die landelijk kan opereren heeft als doel dat zo veel mogelijk ontheemden bereikt kunnen worden met de regeling en tegelijkertijd de uitvoeringskosten zo laag mogelijk blijven. De inzet van De Nederlandsche Bank is nodig om de valuta na inname weer in te kunnen wisselen bij de Oekraïense centrale bank.

Evaluatieparagraaf: Hoe wordt het voorstel gemonitord en geëvalueerd?

De regeling heeft een looptijd van drie maanden met de mogelijkheid om met drie maanden te verlengen. Het kabinet zal na afloop van de regeling uw kamer informeren over het gebruik ervan.